

Hogy ne érje szó a ház elejét

A 'szó' többes számának két változata van: szók és szavak. Gyakrabban a 'szavak' változatot használjuk, ám egyes esetekben a többes szám a 'szók' alak is lehet (például a névszók, határozószók, mondatszók összetett szavakban).

Az alakváltozatok közül mindkettő előfordulhat például a következő kifejezésekben: szerelmes szókkal/szavakkal, indulatos szókkal/szavakkal.

Lásd: Magyar nyelvhasználati szótár 2007: 219.

AZ OLDAL FELTÖLTÉS ALATT!Elnézést mindenkitől a ritka frissítésekért, de oly nehezen veszem rá magam a szkennelésre...

[1 kéz lapozgatja a szótárt](#)

- [Legutóbbi bejegyzés](#)
- [Színóníma szótár](#)
- [Értelmező szótár](#)

Érzelem általában, érzelem az érző egyénre vonatkozólag, rokonszenv, ellenszenv, erkölcsi érzelem, jog, vallás (701-720)

701. Kényes. Kényes, kényeskedő, válogatós, követelődző, elkényeztetett; torkos, ínyenc, torkoskodó, nyalánk, pákosztos.

Kényeskedés, válogatás, követelődzés, elkényeztetés; torkosság, torkoskodás, nyalánkság. Kényeskedik, válogat, követelődzik, el van kényeztetve; torkoskodik, nyalakodik.

Nebántsvirág.

702. Jóllakott. Jóllakott, túltelt, falánk.

Jóllakottság, túlteltség; falánkság, elég volt a jóból, sok is volt, egy falat sem fér már belé, torkig van, dosztig van. Jóllakik; bezabál, bepofázik, fal, tömi a hasát v. bendőjét, csak a hasának él.

703. Meglepetés. Meglepetés, meglepődés, zavar, megzavarodás, csodálkozás, csodálat, csodálkozás, csodálat, álmélkodás, ámulat, bámulat, elképedés, hűledezés.

Meglepődik, zavarba jön, megzavarodik, csodálkozik, elcsodálkozik, csodál, csodálkozik, elcsodálkozik, csudál, álmélkodik, ámolyog, elámul, bámul, elbámul, ámul-bámul, elképed, hűledezik, elhűl. *Elképed-elhűl = megrettenve álmélkodik.*

Báméskodik, megcsodál, bambálódik, bávaszkodik, bámul, máléskodik, szájtátva bámul, leesett az álla a csodálkozástól, eláll szeme-szája, rámereszti szemét, nagy szemeket mereszt,

ugyancsak nézett, úgy állott ott. mint a borjú. Bámész, csodálkozó, megzavarodott, szájtáti, báméskodó, elképedő.

Meglep, zavarba ejt v. hoz, bámulatba v. ámulatba ejt, csodálatot kelt.

Meglepő, csodálatos, csudálatos, érthetetlen, hallatlan, hihetetlen, észbontó.

704. Várákozás. Várákozás, előrelátás.

Vár, elvár, nincs meglepetve, előre lát. tudta v. megmondta előre, nem csodálkozik, mást nem várhatni, semmi különös nincs benne.

Előrelátott, várt, közönséges, mindennapi, valószínű.

705. Híres. Híres, hírneves, nagynevű, fényes nevű, jó hírű, neves, nevezetes, jó nevű; világhírű, világgraszoló, páratlan, halhatatlan, általánosan ismert, köztiszteletben álló, közbecsülésnek örvendő, hét vármegyében v. hét országon nincs párja; ismerik mint a rossz pénzt.

Kitűnő, kiváló, jeles, feltűnő, szembeszökő, felöltő, előkelő, nemes, kimagasló, méltóságos, fejedelmi, fönséges.

Hír, hírnév, jó hír, világhír, köztisztelet, népszerűség, közbecsülés; kitűnőség, kiválóság, jelesség, előkelőség, nevezetesség, nemesség, méltóság, fenség, halhatatlanság.

Jó hírnévnek v. köztiszteletnek v. közbecsülésnek v. népszerűségnek örvend, tisztelik, becsülik, csodálják, bámulják; kitűnik v. kiválik v. kimagaslik a sokaságból.

706. Hírhedt. Hírhedt, rossz hírű, kihíresztelt, rossz hírben álló, gyanús hírű, megbélyegzett, megszégyenített, meggyalázott, megvetett, szégyenletes, gyalázatos, bectelen.

Rossz hír, gyalázat, szégyen és gyalázat, bectelenség, szégyen, pironkodás, pirontság, szégyenpír, szégyellés.

Rossz hírben áll, ki van híresztelve, meg van szégyenítve v. gyalázva v. bélyegezve v. bectelenítve.

Pirul, szégyell, elpirul, szégyenül, irul-pirul, restelkedik, pironkodik, szégyenkezik, szégyelli, lealacsonyodik, szégyelli magát, röstelli, átall, szégyelli a dolgot, elszégyelli magát, szeretne a föld alá bújni, véresebb lett a főtt ráknál, a szemeit érzi kiégni, lesüti szemeit, nem mer feltekinteni, nem mer a szemébe nézni.

Megszégyenít, rápirít, pellengérré állít, szégyenpadra ültet, átadja a közmegvetésnek. meggyaláz, lerántja róla az álarcot, leálcazza.

707. Nemes. Nemes, nemesember, bocskoros v. kurta v. köznemes, régi nemes, új nemes, lovag, báró, gróf, herceg, fejedelem; főrend, mágnás, főúr.

Nemescsaládból való, nemes származású, régi jó családból való, kékvérű, előkelő, kiváltságos. Nemesség; köznemesség, kisenemesség; főnemesség, főrendek, mágnások, főurak, főrendiek háza. Karok és rendek. Kiváltságos osztályok.

Társadalmi osztály v. réteg, várna = kaszt, céh, felekezet.

708. Köznép. Csőcselék, köznép, alsó népréteg, v. osztály, tömeg, nép, népség, parasztság, polgárság, munkásnép', adófizető, közönséges ember, bugris, proletár, kisember, mitugrász, munkás, napszámos, kézműves, kőműves, zsellér.

Közönséges, parasztos, pórias, parlagi, polgári; alacsony sorsú v. származású; pallérozatlan, neveletlen, bárdolatlan, csiszolatlan, durva, tanulatlan, tudatlan.

Odi profanám vidgus el arceo.

Krethi meg Plethi. Misera plebs contribuens.

709. Cím. Cím, címzés, címadohányozás, kitüntetés, elismerés, rendjel.

Címet v. kitüntetést v. elismerést v. rendjelet kap, kitüntetésben részesül, érdemeit elismerik.

Titulus sine vitulo.

710. Büszke. Büszke, önérzetes; önhitt, öntelt, rátartós, rátarti, kényes; begyes, begyeskedő, rangos, gangos, kacki, kackiás, kacér. Kevély, gőgös, dölyfös, elbízott, elbizakodott, pöffeszkedő, hencegő, felfuvalkodott, fennhéjázó, fennlátó, hivalkodó, hányaveti, hetyke, kérkedő, követelő; önimádó.

Büszkeség, önérzetesség; kacérság, önhittség, önimádás, önteltség, kényeskedés, begyeskedés, kackiáság; kevélység, gőg, dölyf, elbizakodottság, pöffeszkedés, felfuvalkodottság, rátartiság, fennhéjázás, hivalkodás, hányavetiség, hetykeség, kérkedés, követelődzés, hencegés.

Büszkélkedik, kevélykedik, el van telve magával, imádja magamagát, kényeskedik, begyeskedik, dölyfösködik, elbizakodik, pöffeszkedik, felfuvalkodik, hivalkodik, hetykélkedik, kérkedik, henceg, követelődzik, fenn hordja az orrát, nagyra lát, el van bizakodva, el van kaptva. Vö. 712.

711. Alázatos. Alázatos, megalázkodó, engedelmes, hódoló, tiszteletteljes.

Megalázott, töredelmes.

Alázat, alázatosság, megalázkodás, engedelmesség, hódolat, meghódolás, tisztelet, főhajtás, térdhajtás, kézcsók; törcdelem.

Megalázodik, meghódol, térdet-fejet hajt, kezet csókol, engedelmeskedik; nincs saját akarata, alárendeli magát.

Megaláz, pellengérre állít, meghódoltat, engedelmességre tanít, megtanítja emberségre; majd megtanítlak kesztyűbe dudálni.

Megalázás, lealázás.

712. Öntelt. Öntelt, képzelődő, hiú, kotnyeles, pöffeszkedő, rátartó, fokhagymásán lépő, felfuvalkodott, pökhendi, hetyke, önhitt, elbizakodott, merész, vakmerő, szemtelen, orcátlan, elkapott, elkényeztetett, kényeskedő. Nagyravágyó, dicsvágyó, becsvágyó, hírszomjas.

Piperkőc, divatmajom, páva.

Önteltség, képzelgés, hívság, hiúság, hivalkodás, kotnyeleskedés, pöffeszkedés, felfuvalkodás, önimádás, pökhendiség, hetykélkedés, önhittség, handabandázás, elbizakodás, merészség, vakmerőség, szemtelenség, orcátlanság.

Nagyravágyás, dicsvágy, becsvágy, dicsszomj, ambíció, nagyralátás.

El van telve magával, képzelődik, hivalkodik, kotnyeleskedik, pöffeszkedik, felfuvalkodik, hetykélkedik, elbizakodik, mer, merészkedik, szemtelenkedik, orcátlankodik. Imádja önmagát. Vö. 710.

713. Szerény. Szerény, megelégedett, nem követelődző, egyszerű, bátortalan, tartózkodó, jeszke (lány) = fruska, félénk, szégyenlős.

Szerénység, megelégedettség, egyszerűség, tartózkodás, félénkség, bátortalanság, szabódás, szabadkozás, szégyenlősség, álszégyen.

Szerényen viselkedik, megelégszik, v. beéri kevéssel, nem követelődzik, nem tolakodik, szabódik, húzódozik, szabadkozik, szégyenkezik, szerénykedik, irulpirul.

714. Pompa. Pompa, fény, dísz, látványosság, káprázat, csillogás, ünnepség, ünnepély, szertartás.

Körmenet, felvonulás, díszmenet, díszszemle, diadalmenet.

Tisztelgés, ünneplés.

Pompás, díszes, fényes, csillogó, káprázatos, szemkápráztató, ünnepi, ünnepélyes, szertartásos; pompakedvelő.

Pompázik, fényeskedik, csillog, ragyog, elkápráztat, díszlik, díszeleg; díszet ölt, díszbe öltözik, teljes díszben van, kiöltözik, ünneplőruhában van.

Tisztel, tiszteleg, megtisztel, ünnepel, ünnepélyt rendez, magasztal, éltet, éljenez.

715. Dicsekedik. Dicsekedik, büszkélkedik, büszke rá, nagyra van vele, nagy dolgot v. nagy hűhót csinál belőle, felfújja a dolgot, hősködik, hetvenkedik, handabandázik, nagyokat mond, elveti a súlykot istenigazában, ánzágot, adja a bankot, szájaskodik, korteskedik, elbizakodik, hctykélkedik, merészkedik, tolakodik, szemtelenkedik, orcátlankodik.

Dicsekedő, nagyzó, nagyzoló, szájas, szájaskodó, nagytorkú, nagyszájú, véresszájú, nagyhangú, tapsiszájú, hetvenkedő, népámító, népbolondító, kortes, hősködő, handabandázó, szájhős, vasgyúró.

Elbízott, önhitt, hetyke, merész, szemtelen, orcátlan, tolakodó.

Dicsekvés, nagyzolás, dicsekedés, büszkélkedés, hősködés, hetvenkedés, handabandázás, ánzágotlás, szájaskodás, korteskedés.

Elbizakodás, önhittség, hetykeség, merészség, tolakodás, szemtelenség, orcátlanság, handabanda.

Nagy garral.

716. Szolgalelkű. Szolgalelkű, aljas, alázatos, megalázkodó, meghunyászkodó, csúszó-mászó, hízelgő, talpnyaló, tányérnyaló, ingyenélő, élősködő, potyázó, potyafráter.

Szolgalelkűség, aljasság, alázat, megalázkodás, alázatoskodás, meghunyászkodás, csúszás-mászás, talpnyalás, hízelgés, tányérnyalás, ingyenélés, élősködés, potyázás; önmegvetés.

Megalázkodik, alázatoskodik, meghunyászkodik, csúszik-mászik, talpat nyal, hízeleg, tányért nyal, ingyen él, élősködik, potyázik.

717. Barát. Barát, jó barát, kebelbarát, testi-lelki barát; társ, bajtárs, pajtás, iskolatárs, játszótárs, ifjúkori barát, kenyeres pajtás, második én, szövetséges, cimbor, cinkos. Védő, gyám, gyámolító, védnök, segéd.

Házigazda, vendéglátó.

Védenc, gyámolt, gyámolított; vendég.

Meghitt, bizodalmas, bizalmas, megbízahtó, bennfentes, bejáratos, beavatott, avatott.

Honi, hazai, hazánkbeli, belföldi, honpolgár, polgárságot nyert, honos, honosított; polgártárs, földi, városbeli, cívis, falubeli, idevaló születésű, idevaló lakos, kebelbéli, házbéli, családbéli, rokon.

Barátság, társulás, szövetség, pajtásosság; pajtáskodás, cimboraság, cinkosság.

Honpolgárság, család, rokonság.

Meghitt v. bizalmas viszony.

718. Ellenség. Ellenség, ellenes, ellenfél, harcoló fél, peres fél, rossz szomszéd, halálos ellenség, álbarát.

Ellenségeskedés, harc, per, rossz szomszédság: török átok, álbarátság, gyűlölködés, gyűlölség, gyűlölet, utálat.

Ellenségeskedik, harcol, pörösködik, gyűlöl, gyűlölködik, utál, ki nem állhatja, elveszteni egy kanál vízben, ellenséges viszonyban van, ellenséges lábon áll.

719. Társalkodás. Társalkodás, találkozás, találka, összejövetel, látogatás, vendégség, vendéglátás, vendégszeretet.

Mulatság, muri, dáridó, búcsú, céció, dínomdánom, disznótor, eszem-iszom, hejehuja, bál, táncestély, táncmulatság, estély. Találkozik, összejön, látogat, összeér, összekerül, együvé

kerül, találkát ad, társalkodik, vendégeskedik.

Meglátogat, látogatást tesz, látogatóba meg, ellátogat hozzá, tiszteleg nála, tiszteletét teszi nála, felkeres, betekint hozzá, benéz hozzá, nála néz (népies), beállít hozzá, megjelenik nála.

Összejön, összejövetelt rendez, mulat, mulatságot rendez.

Látogató, tisztelgő, társaságkedvelő, vendégszerető, vendégeskedő.

Maraszt, marasztal, tartóztat, feltartóztat, visszatart, ottfog, el nem ereszt.

720. Magány. Magány, magányosság, visszavonultság, emberkerülés, remeteélet, elhagyatottság, sivárság, megközelíthetetlenség, elzárkózás, zárkózottság, számkivetés.

Magányos, elhagyatott, üres, lakatlan, puszta, néptelen, sivár, megközelíthetetlen; zárkózott, visszavonult, emberkerülő, remete, bujdosó, embergyűlölő.

Visszavonul, kerüli, az embereket v. a társaságot, magának él, remeteéletet él, szereti a magányt, elzárkózik.

Kirekeszt, kizárt, kiteszt, kiátkoz, számkivet, száműz, földönfutóvá tesz.

Kirekesztés, kizárás, kiátkozás, számkivetés, száműzés.

Címkék: [06. Érzelem; hajlam VI.](#) , [Rokonértelmű szavak](#)